

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

ชื่อหน่วยงาน เทศบาลตำบลหนองกรด อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา

ขั้นตอนที่ ๑ การคัดเลือกกระบวนการ หรือโครงการที่มีความเสี่ยงการทุจริต และกำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต

ประเภทความเสี่ยง

- ☐ ด้านการพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ
- ☐ ด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
- ☒ ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ

ชื่อกระบวนการ/โครงการที่มีความเสี่ยงการทุจริต กระบวนการการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ (โครงการก่อสร้างระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานในเขตเทศบาล)

ลำดับ	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยง
๑.	การจัดทำแผนความต้องการและการกำหนดราคากลาง	เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบจัดทำนิยามหรือรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะ (TOR) โดยมุ่งหมายมิให้มีการแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรม หรือสมรู้ร่วมคิดกับผู้ประกอบการในการออกแบบแปลนและตั้งราคากลางให้สูงกว่าความเป็นจริงเพื่อเอื้อประโยชน์
๒.	การจัดซื้อจัดจ้างและการเลือกตัวผู้รับจ้าง	เจ้าหน้าที่หรือคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างใช้วิธีเจาะจงโดยไม่มีเหตุผลอันควร หรือสมยอมกันในการตรวจรับเอกสารประกวดราคาเพื่อเอื้อประโยชน์ให้ผู้รับเหมาในพื้นที่รายใดรายหนึ่งได้รับงาน แลกกับค่าเปอร์เซ็นต์โครงการ (เงินทอน)
๓.	การควบคุมงานก่อสร้างและการตรวจรับพัสดุ	ผู้ควบคุมงานและคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ สมยอมกับผู้รับเหมาโดยยอมตรวจรับงานจ้างที่ก่อสร้างไม่ตรงตามรูปแบบรายการในสัญญา ใช้วัสดุต่ำกว่ามาตรฐาน หรือปริมาณงานไม่ครบถ้วน เพื่อเอื้อประโยชน์ให้ผู้รับจ้างเบิกเงินเต็มจำนวน
๔.	การเบิกจ่ายเงินงบประมาณและการส่งมอบงาน	เจ้าหน้าที่ฝ่ายการเงินหรือผู้มีอำนาจจจใจกลั่นกรองและหวังรั้งการอนุมัติเบิกจ่ายเงินค่าจ้างงบประมาณที่ตรวจรับเสร็จสิ้นแล้ว เพื่อบีบบังคับให้ผู้รับเหมาต้องยอมจ่ายเงินสินบน แลกกับการเร่งรัดให้ออเงินงบประมาณโอนเข้าบัญชี

ขั้นตอนที่ ๒ การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

เกณฑ์สำหรับใช้ในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมิน พิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือด้านโอกาส (Likelihood) และด้านผลกระทบ (Impact) และการให้คะแนนทั้ง ๒ ปัจจัย รายละเอียด ดังนี้

- โอกาสที่จะเกิด (Likelihood) พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ ความเสี่ยงในช่วงเวลาหนึ่ง ในรูปของความถี่ หรือความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์นั้น ๆ
- ผลกระทบ (Impact) การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่เกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น โดยสามารถแบ่งเป็นผลกระทบทางการเงินและผลกระทบที่ไม่ใช่การเงิน

เกณฑ์กำหนดระดับโอกาส (Likelihood) ที่จะเกิดความเสี่ยง

ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	• มีประวัติหรือข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการทุจริตจัดซื้อจัดจ้าง/เบิกจ่าย มากกว่า ๔ ครั้งต่อปีงบประมาณ • หรือ ไม่มี ระบบควบคุมภายใน ไม่มีราคากลางมาตรฐาน เจ้าหน้าที่ขาดความรู้ และไม่มีระบบสุ่มตรวจ
๔	สูง	• มีประวัติหรือข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการทุจริตจัดซื้อจัดจ้าง/เบิกจ่าย ๓ - ๔ ครั้งต่อปีงบประมาณ • หรือ มีระเบียบและคู่มือพัสดุ แต่เจ้าหน้าที่ ไม่ถือปฏิบัติ มีช่องโหว่ให้อื้อประโยชน์แก่ผู้รับจ้างได้ง่าย
๓	ปานกลาง	• มีประวัติหรือข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการทุจริตจัดซื้อจัดจ้าง/เบิกจ่าย ๒ ครั้งต่อปีงบประมาณ • หรือ มีการควบคุมภายในแต่เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน ไม่สม่ำเสมอ แผนความต้องการพัสดุไม่นิ่ง หรือระบบตรวจสอบทำได้ยาก
๒	น้อย	• มีประวัติหรือข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการทุจริตจัดซื้อจัดจ้าง/เบิกจ่าย ๑ ครั้งต่อปีงบประมาณ • หรือ มีระบบควบคุมที่ชัดเจน เจ้าหน้าที่ ปฏิบัติตามระเบียบพัสดุเป็นส่วนใหญ่ และมีการเผยแพร่ข้อมูลผ่านระบบ e-GP
๑	น้อยมาก	• ไม่เคยมี ประวัติการทุจริตหรือข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างในรอบ ๓ ปีที่ผ่านมา • หรือ มีระบบที่ รัดกุมมาก ดำเนินการผ่าน e-GP ๑๐๐% มีคณะกรรมการกำกับดูแล และเปิดเผยข้อมูลอย่างโปร่งใส

เกณฑ์กำหนดระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงาน

ระดับ	ผลกระทบที่จะเกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	- โครงการหยุดชะงักอย่างสิ้นเชิง/ยกเลิกสัญญา หรือส่งผลกระทบต่อประชาชนเกินกว่า ๕๐% ของพื้นที่ - เกิดความเสียหายต่องบประมาณของเทศบาลสูงมาก หรือกระทบชื่อเสียงในระดับประเทศ - องค์กรตรวจสอบ (ป.ป.ช./ป.ป.ท./สตง.) ชี้มูลความผิดวินัยร้ายแรง หรือดำเนินคดีอาญาอุกฉกรรจ์กับผู้บริหาร/เจ้าหน้าที่
๔	สูง	- โครงการล่าช้ากว่าแผนงานเกินกว่า ๖๐ วัน หรือส่งผลกระทบต่อประชาชนในวงกว้าง (ระดับตำบล) - เกิดความเสื่อมเสียชื่อเสียงแก่เทศบาลในระดับจังหวัด มีการร้องเรียนผ่านสื่อมวลชนหรือเพจด้านทุจริต - มีการตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยร้ายแรง หรือเรื่องอยู่ระหว่างการไต่สวนของ ป.ป.ช. / ป.ป.ท.
๓	ปานกลาง	- โครงการล่าช้ากว่าแผนงาน ๓๐ - ๖๐ วัน ต้องแก้ไขสัญญาหรือปรับแผนงานใหม่ - มีการร้องเรียนผ่านศูนย์ดำรงธรรม หรือช่องทางร้องเรียนของเทศบาล และต้องชี้แจงต่อสาธารณะ - มีการตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริง หรือเข้าข่ายความผิดวินัยไม่ร้ายแรง
๒	น้อย	- โครงการล่าช้ากว่าแผนงานไม่เกิน ๓๐ วัน เจ้าหน้าที่สามารถแก้ไขปัญหาทางเทคนิคหน้างานได้ทัน - มีการทักท้วงภายในจากหน่วยงานตรวจสอบภายใน หรือมีการร้องเรียนในประเด็นพฤติกรรมรายบุคคล - ดำเนินการตักเตือนเป็นลายลักษณ์อักษร หรือสั่งให้ปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงานให้ถูกต้องตามระเบียบ
๑	น้อยมาก	- ไม่กระทบต่อระยะเวลาตามสัญญา ประชาชนได้รับประโยชน์จากโครงการตามปกติ - พบข้อผิดพลาดเล็กน้อยเกี่ยวกับเอกสารภายใน ไม่เกิดความเสียหายต่องบประมาณ - ดำเนินการตักเตือนด้วยวาจา ไม่มีการตั้งกรรมการสอบสวน และไม่มีผลทางกฎหมาย

***** ระบุเกณฑ์ประเมินความเสี่ยงที่จะใช้ว่า ในแต่ละระดับจะให้หลักเกณฑ์ใดในการวัด** สามารถศึกษาตัวอย่างการกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ตามคู่มือการประเมินความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk Assessment) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ โดยกองบริหารความเสี่ยงและสกัดกั้นการทุจริต ในภาครัฐ สำนักงาน ป.ป.ท.

ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

Risk Score					
โอกาส (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	ปานกลาง (๕ × ๑ = ๕)	สูง (๕ × ๒ = ๑๐)	สูงมาก (๕ × ๓ = ๑๕)	สูงมาก (๕ × ๔ = ๒๐)	สูงมาก (๕ × ๕ = ๒๕)
๔	ต่ำ (๔ × ๑ = ๔)	ปานกลาง (๔ × ๒ = ๘)	สูง (๔ × ๓ = ๑๒)	สูงมาก (๔ × ๔ = ๑๖)	สูงมาก (๔ × ๕ = ๒๐)
๓	ต่ำ (๓ × ๑ = ๓)	ปานกลาง (๓ × ๒ = ๖)	ปานกลาง (๓ × ๓ = ๙)	สูง (๓ × ๔ = ๑๒)	สูงมาก (๓ × ๕ = ๑๕)
๒	ต่ำ (๒ × ๑ = ๒)	ต่ำ (๒ × ๒ = ๔)	ปานกลาง (๒ × ๓ = ๖)	ปานกลาง (๒ × ๔ = ๘)	สูง (๒ × ๕ = ๑๐)
๑	ต่ำ (๑ × ๑ = ๑)	ต่ำ (๑ × ๒ = ๒)	ต่ำ (๑ × ๓ = ๓)	ต่ำ (๑ × ๔ = ๔)	ปานกลาง (๑ × ๕ = ๕)

ขั้นตอนที่ ๓ การประเมินความระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

ลำดับ	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยง	Risk Score (L x I)			
			Likelihood	Impact	Risk Score	ระดับความเสี่ยง
๑	การจัดทำแผนความต้องการและการกำหนดราคากลาง	เจ้าหน้าที่จัดทำรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะ (TOR) โดยมุ่งหมายมิให้มีการแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรม หรือสมรู้ร่วมคิดกับผู้ประกอบการตั้งราคากลางให้สูงกว่าความเป็นจริงเพื่อเอื้อประโยชน์	๓	๔	๑๒	ปานกลาง (เหลือง)
๒.	การจัดซื้อจัดจ้างและการเลือกตัวผู้รับจ้าง	เจ้าหน้าที่หรือคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างใช้วิธีเจาะจงโดยไม่มีเหตุผลอันควร หรือสมยอมกันในการตรวจรับเอกสารประกวดราคาเพื่อเอื้อประโยชน์ให้ผู้รับเหมาในพื้นที่รายใดรายหนึ่งได้รับงาน แลกกับค่าเปอร์เซ็นต์โครงการ (เงินทอน)	๓	๔	๘	ปานกลาง (เหลือง)
๓.	การควบคุมงานก่อสร้างและการตรวจรับพัสดุ	ผู้ควบคุมงานและคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ สมยอมกับผู้รับเหมาโดยยอมตรวจรับงานจ้างที่ก่อสร้างไม่ตรงตามรูปแบบรายการในสัญญา ใช้วัสดุต่ำกว่ามาตรฐาน หรือปริมาณงานไม่ครบถ้วน เพื่อเอื้อประโยชน์ให้ผู้รับจ้างเบิกเงินเต็มจำนวน	๔	๔	๑๖	สูง (ส้ม)
๔.	การเบิกจ่ายเงินงบประมาณและการส่งมอบงาน	เจ้าหน้าที่ฝ่ายการเงินหรือผู้มีอำนาจจใจกลั่นกรองและหน่วงรั้งการอนุมัติเบิกจ่ายเงินค่าจ้างงบประมาณที่ตรวจรับเสร็จสิ้นแล้ว เพื่อบีบบังคับให้ผู้รับเหมาต้องยอมจ่ายเงินสินบน แลกกับการเร่งรัดให้โอนเงินงบประมาณเข้าบัญชี	๒	๓	๖	น้อย (เขียว)

เกณฑ์การจัดระดับความเสี่ยง (Risk Matrix ๕x๕) จาก Risk Score เมื่อคุณคะแนนออกมาแล้ว ให้จัดกลุ่มระดับความเสี่ยงตามมาตรฐาน ป.ป.ท. ดังนี้:

- คะแนน ๑ - ๔ (ระดับน้อย / สีเขียว): ความเสี่ยงยอมรับได้ ควบคุมด้วยมาตรการปกติ
- คะแนน ๕ - ๑๒ (ระดับปานกลาง / สีเหลือง): ความเสี่ยงพอรับได้ แต่ต้องเฝ้าระวัง
- คะแนน ๑๕ - ๑๙ (ระดับสูง / สีส้ม): ต้องจัดทำมาตรการควบคุมและป้องกันเร่งด่วน

- คะแนน ๒๐ - ๒๕ (ระดับสูงมาก / สีแดง): ต้องหยุดกระบวนการงานเพื่อแก้ไข หรือปรับเปลี่ยนระบบการควบคุมภายในทันที
ขั้นตอนที่ ๔ การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

ชื่อกระบวนการ/โครงการ/โครงการที่มีความเสี่ยงการทุจริต ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ (โครงการก่อสร้างระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานในเขตเทศบาล)							
ลำดับ	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	มาตรการควบคุมหรือป้องกันความเสี่ยงการทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลาดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ
๑.	การจัดทำแผนและกำหนดราคากลาง	• การกำหนดคุณลักษณะเฉพาะ (Spec) เอื้อประโยชน์ต่อผู้รับจ้างบางราย • การตั้งราคากลางสูงเกินจริง	สูง	• แต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดราคากลางที่มาจกหลายภาคส่วน • ตรวจสอบราคาอ้างอิงจากท้องตลาดหรือฐานข้อมูลราคาของทางราชการ	• คกก. ดำเนินการสืบราคาและกำหนดราคากลางตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดอย่างโปร่งใส • เปิดเผยแพร่รายละเอียดการคำนวณราคากลางให้ตรวจสอบได้	ก่อนเริ่มกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง (ไตรมาสที่ ๑)	คณะกรรมการกำหนดราคากลาง / กองช่าง
๒.	การประกาศเชิญชวนและเสนอราคา	• การฮั้วประมูล (การล็อกสเปก หรือ กีดกันไม่ให้ผู้รับจ้างรายอื่นเข้าเสนอราคาอย่างเป็นธรรม)	สูง	• จัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (e-Bidding) • บังคับใช้มาตรการป้องกันการขัดกันระหว่างผลประโยชน์	• เผยแพร่ประกาศและเอกสารประกวดราคาผ่านระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ (e-GP) • คกก. พิจารณาผลฯ ตรวจสอบคุณสมบัติผู้ยื่นข้อเสนออย่างเคร่งครัดตามระเบียบ	ระหว่างการประกาศและเสนอราคา (ไตรมาสที่ ๒)	คณะกรรมการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง / พัสดุ

ขั้นตอนที่ ๔ การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

ชื่อกระบวนการ/โครงการ/โครงการที่มีความเสี่ยงการทุจริต ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ (โครงการก่อสร้างระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานในเขตเทศบาล)							
ลำดับ	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	มาตรการควบคุมหรือป้องกันความเสี่ยงการทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลาดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ
๓.	การทำสัญญาและบริหารสัญญา	- การใช้วัสดุไม่ได้มาตรฐานตามที่กำหนด - การปรับเปลี่ยนแบบรูปายการงานก่อสร้างโดยไม่ถูกต้อง	สูง	- กำหนดบทลงปรับที่ชัดเจนในสัญญา - แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจรับพัสดุและควบคุมงานอย่างเข้มงวด	- คกก. ตรวจรับฯ และผู้ควบคุมงาน ลงพื้นที่ตรวจสอบปริมาณและคุณภาพงานจริงอย่างสม่ำเสมอ - จัดทำรายงานการตรวจรับทุกงวดงาน	ตลอดระยะเวลาสัญญาการก่อสร้าง	คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ / ควบคุมงาน
๔.	การเบิกจ่ายงบประมาณ	- การเบิกจ่ายเงินเกินผลงานจริง - การสมยอมให้ผู้รับจ้างส่งงานล่าช้าแต่ไม่มีการสั่งปรับ	ปานกลาง	- ตรวจสอบความถูกต้องของการส่งมอบงานและการคำนวณเงินงวด - ติดตามการจัดทำบัญชีและเอกสารทางการเงินให้ครบถ้วน	- ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างรายงานการควบคุมงานกับการเบิกจ่าย - เสนอหัวหน้าหน่วยงานอนุมัติเบิกจ่ายผ่านระบบบัญชีของเทศบาล	ทุกงวดงานที่มีการเบิกจ่ายตามสัญญา	กองคลัง / เจ้าหน้าที่พัสดุ
๕.	การประเมินผลและการติดตาม	การรับประกันผลงานชำรุดบกพร่องล่าช้าหรือไม่ดำเนินการแก้ไข	ปานกลาง	- แจ้งเตือนผู้รับจ้างล่วงหน้าก่อนสิ้นสุดระยะเวลาประกันผลงาน - ตรวจสอบสภาพงานก่อนคืนหลักประกันสัญญา	- เจ้าหน้าที่ติดตามงานก่อสร้างทำหนังสือแจ้งเตือนผู้รับจ้าง - คกก. ตรวจรับฯ ลงพื้นที่ตรวจสอบความเรียบร้อยก่อนคืนเงินประกัน	ก่อนสิ้นสุดระยะเวลาประกันสัญญา (๑-๒ ปีหลังส่งมอบงาน)	กองช่าง / คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ

